

**МЕТОДИКА КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПОШУКУ
КОМПОЗИЦІЙНОГО ВИРІШЕННЯ АРХІТЕКТУРНОГО
ОБ'ЄКТУ В ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД КОНТЕКСТУ
ОТОЧУЮЧОГО СЕРЕДОВИЩА**

Анотація. В статті розглянуто особливості пошуку архітектурного вирішення образу в залежності від контексту оточення, в якому розміщується об'єкт проектування. Проаналізовано контекст природного оточення, містобудівний та історичний контексти та визначено їх вплив на композицію майбутнього архітектурного об'єкту.

Ключові слова: композиційне вирішення, контекст, образне вирішення, історичний контекст, містобудівний контекст, контекст природного оточення.

Постановка проблеми. Проблема пошуку концепції формотворення важлива проблема сучасної архітектури. Перед архітекторами постає питання - наскільки важливим аспектом проектування є контекст навколишнього оточення архітектурного об'єкту та як саме орієнтуватися на нього.

Виклад основного матеріалу.

В першу чергу, необхідно дати визначенню поняттю «контекст».

Контекст оточуючого середовища (в розумінні архітектора) – це візуальна та історична особливість місця будівництва об'єкту. Іншими словами – те, що обумовлює і визначає архітектуру майбутнього об'єкту.

Кожна місце або ділянка для будівництва мають свою характерну особливість. Тому для того, щоб запроєктована будівля та місце відповідали одне одному, слід створювати архітектуру майбутнього об'єкту контекстуально доцільною. Саме тоді ми досягаємо оптимального балансу нового та старого, природного середовища та забудови. Виходячи з цього, архітектурну композицію та образ будівлі у великій мірі диктує саме місце розташування майбутнього об'єкту та його контекстуальне наповнення.

Під час пошуку образного вирішення будівлі будь-якого призначення, архітектор може оперувати безліччю варіантів. На даному етапі йому на допомогу може прийти саме контекст місця будівництва, який у великій мірі і визначає доцільні напрямки розвитку творчої думки. Так, наприклад, формальне образне вирішення санаторію у гірській місцевості може формуватися за рахунок створення силуету, що перегукується з тематикою

гир або прийомів повторення та переосмислення архітектурних традицій існуючих будівель даної місцевості, які сформувалися протягом століть.

Подібна методика достатньо популярна і сьогодні, а архітектурна течія, що слідує даним принципами, називається «Контекстуалізм». Це одна з течій постмодерністської архітектури, що з'явилася як відповідь на модерністське трактування даної проблеми, де контекст оточення міг взагалі не враховуватись. Найбільш показовим є приклад «Житлової одиниці» Ле Корбюзьє (рис. 1). Він вважав її побудову доцільною в будь-якому місці земної кулі, не враховуючи контекст оточення.

Рис. 1. Житлова одиниця. Арх. Ле Корбюзьє. 1952 р.

Пізніше, після модерністських пафосних тенденцій, з'явилися більш помірковані погляди на дану проблему.

Враховуючи особливість середовища, де розміщується об'єкт, можна виявити найбільш сприятливі концепції розвитку візуального образу будівлі.

Історичний контекст - це історичний відбиток місця будівництва, який сприймається більш зрозуміло при умові ознайомлення з історією даної місцевості та її традиціями, в тому числі і архітектурними. Основні його прояви у візуальному образі будівлі можливі за рахунок засобів символізму, архітектурних форм та деталей того часу, до якого апелює архітектура новоствореного об'єкту. Вираження історичної сутності об'єкту в архітектурному образі можливо виявити за допомогою композиційних засобів формотворення.

Вдалим прикладом звернення до історичного контексту є будівля нового крила Національної галереї в Лондоні (рис. 2.). Абсолютна відповідність історичному місцю шляхом використання доречних пропорцій та класичних засобів та прийомів, характерних для історичної архітектури Лондону. Але, в той же час, комбінування елементів та їх розміщення на фасаді будівлі є досить сучасним, а старі архітектурні елементи декору, такі, наприклад, як пілястри з коринфською капітеллю, одночасно виступають і як маєтність сучасності і як наслідування традицій давнини. Одним з найбільш цікавих постмодерністських прийомів є використання закладених віконних

отворів. Подібні прийоми урахування історичних традицій сприяють органічному злиттю будівлі з простором міста.

Рис. 2. Нове крило національної галереї в Лондоні. 1992 р.

В природному оточенні об'єкту, що проектується, та у історії місця будівництва, можна знайти велику кількість символів та явищ, які можна використати при створенні образної концепції будівлі шляхом мозкового штурму. Як приклад - пошук концепції архітектурного об'єкту, що розміщується на березі річки. Для початку необхідного знайти асоціативний ряд: річка – вода – водорості – риба – хвиля. Наступним кроком є пошук силуету майбутнього об'єкту на основі знайдених символів. Виходячи з цього, витікає доцільність побудови образу будівлі з пластичними формами. Асоціативний ряд можна вивести багатьма шляхами в залежності від індивідуального ходу мислення кожного архітектора.

Висновки. Отже визначено, що історичний, містобудівний та природний контексти мають ключове значення для новоствореного об'єкту. Безумовно, контекст оточуючого середовища та контекстуальне мислення при архітектурному проектуванні є важливим фактором у пошуках концептуального композиційного вирішення майбутньої будівлі, формуванні її силуету, знаходженні гармонійних пропорцій, визначенні поверховості, тощо.

Література

1. Тиц А. Основы архитектурной композиции и проектирования / А.Тиц. - Киев, 1976
2. Иконников А. В. Функция, форма, образ в архитектуре / А. В. Иконников. – М.: Стройиздат, 1986. 288 с.
3. Ильин И. П. Постструктурализм. Деконструктивизм. Постмодернизм / И. П. Ильин. – М.: Искусство, 1996. – 205 с
4. Азизян И. А. Теория композиции как поэтика архитектуры / И. А. Азизян, И. А. Дорицына, Г. С. Лебедева. – М. : Прогресс – традиция, 2002. – 568 с.